

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Raciborzu

KARTA PRZEDMIOTU

1. Nazwa przedmiotu:	Leksykologia i leksykografia			
2. Kod przedmiotu:	FSR-23			
3. Okres ważności karty:	2013-2016			
4. Forma kształcenia:	studia pierwszego stopnia			
5. Forma studiów:	studia stacjonarne			
6. Kierunek studiów:	filologia			
7. Profil studiów:	praktyczny			
8. Specjalność:	filologia słowiańska			
9. Semestr:	2, 3			
10. Jedn. prowadz. przedmiot:	Instytut Neofilologii			
11. Prowadzący przedmiot:	dr Emilia Wojtczak			
12. Grupa przedmiotów:	przedmioty specjalizacyjne			
13. Status przedmiotu:	do wyboru			
14. Język prowadzenia zajęć:	polski			
15. Przedmioty wprowadzające oraz wymagania wstępne:				
16. Cel przedmiotu:				
Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z dorobkiem rosyjskiej leksykografii, dostarczenie im wiedzy na temat zróżnicowania słownictwa współczesnego języka rosyjskiego oraz wykształcenie umiejętności świadomego, racjonalnego korzystania ze słowników różnych typów.				
17. Efekty kształcenia:				
Ozn.	Opis efektu kształcenia	Metoda sprawdzenia efektu kształcenia	Forma prowadzenia zajęć	Odniesienie do efektów dla kierunku studiów
01	ma uporządkowaną wiedzę na temat języka (i komunikacji), jego kategorii, poziomów analizy i opisu zorientowaną na zastosowanie praktyczne w wybranym obszarze działalności filologicznej	Kolokwium pisemne	Wykład Konwersatorium	K_W03 (+++)
02	ma uporządkowaną wiedzę o metodyce wykonywania typowych zadań, normach, procedurach stosowanych w wybranej dziedzinie filologii	Dyskusja	Wykład Konwersatorium	K_W14 (++)
03	potrafi wykorzystywać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu filologii oraz powiązanych z nią dyscyplin w celu analizowania i interpretowania wybranych problemów językowych	Kolokwium pisemne	Wykład Konwersatorium	K_U01 (+++)
04	potrafi posługiwać się podstawowymi ujęciami teoretycznymi w celu analizowania utworów literackich i zjawisk językowych	Dyskusja	Wykład Konwersatorium	K_U03 (+++)
05	potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie, na tematy dotyczące wybranych zagadnień językowych; z wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych, korzystając zarówno z dorobku literatury, językoznawstwa, jak i innych dyscyplin	Dyskusja	Wykład Konwersatorium	K_U06 (++)

06	ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia	Ustna forma Dyskusja	Wykład Konwersatorium	K_K01 (++)
07	ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań w zakresie filologii w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych.	Ustna forma Dyskusja	Wykład Konwersatorium	K_K02 (++)

18. Formy i wymiar zajęć: W. 15 h + 15 h K. 15 h + 15 h

19. Treści kształcenia:

Wykład: Miejsce leksykologii w systemie językowym i jej podstawowe działy (etymologia, semantyka, frazeologia). Etymologia – pochodzenie i pierwotne znaczenie wyrazów. Pojęcie jednostki leksykalnej, relacja między leksemem a wyrazem. Semantyka. Teorie językoznawcze dotyczące pojęcia znaczenia. Pojęcie znaczenia w ujęciu semantyki kognitywnej i składnikowej. Pole semantyczne (znaczeniowe) – pole leksykalne, wyrazowe, znakowe, pojęciowe. Centralne i peryferyjne obszary pola semantycznego. Relacja: wyraz a desygnat, denotat. Stratyfikacja współczesnego języka czeskiego. Terytorialne zróżnicowanie słownictwa. Onomastyka - badanie nazw własnych, ich znaczenie dla historii języka, podstawy klasyfikacji nazw miejscowych i osobowych. Frazeologia – definicja terminu, zakres badań, metody badawcze. Związki frazeologiczne – kryteria podziału. Idiomy, przysłowia. Źródła frazeologii europejskiej (w tym rosyjskiej i polskiej). Frazeologia rosyjska i polska – próba porównania. Leksykografia – definicja, zakres badań. Leksykografia a leksykologia. Rozwój słownictwa rosyjskiego. Leksykografia wśród innych dziedzin nauki. Przemiany współczesnej leksykografii.

Konwersatorium: Badania pochodzenia i pierwotnego znaczenia wyrazów, pierwotnej motywacji wyrazu, odtworzenie, wykrzycie i objaśnienie jego struktury, wskazanie morfemów słowotwórczych, metody badań i oceny hipotez etymologicznych. Znaczenie leksykalne (potencjalne) i gramatyczne wyrazu. Typy znaczeń: strukturalne, referencyjne, pragmatyczne, metajęzykowe. Podstawowe relacje między leksemami: synonimia, homonimia, polisemia, hiponimia, przeciwieństwo. Klasyfikacja leksemów: słownictwo odmiany mówionej i pisanej języka czeskiego, słownictwo ogólne i specjalistyczne, rodzime i obce. Terytorialne zróżnicowanie słownictwa, odmiany środowiskowe, gwary miejskie. Onomastyka - badanie nazw własnych, ich znaczenie dla historii języka, podstawy klasyfikacji nazw miejscowych i osobowych. Związki frazeologiczne – kryteria podziału. Idiomy, przysłowia. Źródła frazeologii europejskiej (w tym czeskiej i polskiej). Frazeologia rosyjska i polska – próba porównania. Innowacje frazeologiczne współczesnego języka rosyjskiego (na podstawie materiałów prasowych, radiowych i telewizyjnych). Typy słowników, ich przydatność naukowa i praktyczna. Charakterystyka słowników języka rosyjskiego. Budowa hasła słownikowego. Metody i techniki opracowywania słowników oraz innych zbiorów słownictwa. Słownik a encyklopedia. Współczesne korpusy językowe.

20. Egzamin: nie, za/, za/o

21. Literatura podstawowa:

Grochowski M., *Zarys leksykologii i leksykografii. Zagadnienia synchroniczne*, Toruń 1982.
Kania S., Tokarski J., *Zarys leksykologii i leksykografii polskiej*, Warszawa 1984.
Miodunka W., *Podstawy leksykologii i leksykografii*, Warszawa 1989.
Piotrowski T., *Zrozumieć leksykografię*, Warszawa 2001.

21. Literatura uzupełniająca:

Urbańczyk S., *Słowniki i encyklopedie - ich rodzaje i użyteczność*, Kraków-Katowice 1991.

23. Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów kształcenia:

Lp.	Forma zajęć	Liczba godzin kontaktowych / pracy studenta
1	Wykład	30
2	Konwersatorium	30
6	Inne	- przygotowanie do zajęć 30 - przygotowanie do kolokwium 15

		- przygotowanie do kolokwium zalicz. 10 - przygotowanie i udział w konsultacjach 5
	Suma godzin	120
24. Suma wszystkich godzin:	120	25. Liczba punktów ECTS: 4
26. Liczba punktów ECTS uzyskanych na zajęciach z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego:	2	27. Liczba punktów ECTS uzyskanych w wyniku samodzielnej pracy studenta: 2

Efekt kształcenia	Ocena	Opis wymagań
01	bdb	Zna wprowadzone definicje pojęć i zasad tekstowości języka niemieckiego, zna zaprezentowaną teorię i wie , w jaki sposób wykorzystywać badania tekstu w praktyce.
	db	Zna większość definicji pojęć i zasad tekstowości języka niemieckiego, zna większość elementów teorii i wie , w jaki sposób wykorzystywać kilka metod badań tekstu w praktyce.
	dst	Zna niektóre definicje pojęć i zasady tekstowości języka niemieckiego, zna niektóre elementy teorii i wie , w jaki sposób wykorzystywać znane mu metody badań nad tekstem w praktyce.
	ndst	Nie zna definicji pojęć i zasad tekstowości języka niemieckiego, nie zna teorii i nie wie , w jaki sposób wykorzystywać znane mu metody badań nad tekstem w praktyce.
02	bdb	Jest w pełni świadomy , w jaki sposób wykonywać typowe zadania, zna normy i procedury stosowane w lingwistyce tekstu.
	db	Jest na ogół świadomy , w jaki sposób wykonywać typowe zadania, zna większość norm i procedur stosowanych w lingwistyce tekstu.
	dst	Jest częściowo świadomy , w jaki sposób wykonywać typowe zadania, zna kilka norm i procedur stosowanych w lingwistyce tekstu.
	ndst	Nie jest świadomy , w jaki sposób wykonywać typowe zadania, nie zna norm i procedur stosowanych w lingwistyce tekstu.
03	bdb	Potrafi w pełni wykorzystywać wiedzę teoretyczną z zakresu lingwistyki tekstu, umie analizować i interpretować problemy językowe występujące w tekście.
	db	Jest w stanie wykorzystywać większość elementów wiedzy teoretycznej z zakresu lingwistyki tekstu, potrafi analizować i interpretować większość problemów językowych występujących w tekstach.
	dst	Umie wykorzystywać niektóre elementy wiedzy teoretycznej z zakresu lingwistyki tekstu, potrafi analizować i interpretować jedynie niektóre problemy językowe występujące w tekście.
	ndst	Nie umie wykorzystywać elementów wiedzy teoretycznej z zakresu lingwistyki tekstu, nie potrafi analizować i interpretować problemów językowych występujących w tekście.
04	bdb	Potrafi posługiwać się zaprezentowanymi ujęciami teoretycznymi i poprawnie analizuje i opisuje zjawiska językowe występujące w tekstach
	db	Potrafi posługiwać się większością zaprezentowanych ujęć teoretycznych i poprawnie analizuje zjawiska językowe występujące w tekstach
	dst	Potrafi posługiwać się niektórymi zaprezentowanymi ujęciami teoretycznymi i analizuje z drobnymi uchybieniami zjawiska językowe występujące w tekstach
	ndst	Nie potrafi posługiwać się zaprezentowanymi ujęciami teoretycznymi i niepoprawnie analizuje zjawiska językowe występujące w tekstach
05	bdb	Potrafi w sposób precyzyjny i w pełni spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie, na tematy dotyczące zagadnień lingwistyki tekstu; ze świadomym wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych
	db	Potrafi w sposób na ogół precyzyjny i raczej spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie, na tematy dotyczące zagadnień lingwistyki tekstu; ze dobrym wykorzystaniem różnych ujęć teoretycznych
	dst	Potrafi w sposób nie zawsze precyzyjny i nie w pełni spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie, na tematy dotyczące zagadnień lingwistyki tekstu; ze wykorzystaniem kilku ujęć teoretycznych
	ndst	Nie potrafi w sposób precyzyjny i spójny wypowiadać się w mowie i na piśmie, na tematy dotyczące zagadnień lingwistyki tekstu; nie wykorzystuje ujęć teoretycznych
06	o.	Ma świadomość poziomu swojej wiedzy i umiejętności, rozumie potrzebę ciągłego dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, dokonuje samooceny własnych kompetencji i doskonali umiejętności, wyznacza kierunki własnego rozwoju i kształcenia w dziedzinie lingwistyki tekstu.
	no.	Nie ma świadomości poziomu swojej wiedzy i umiejętności, nie rozumie potrzeby ciągłego

		dokształcania się zawodowego i rozwoju osobistego, nie dokonuje samooceny własnych kompetencji i nie doskonali umiejętności , nie wyznacza kierunków własnego rozwoju i kształcenia w dziedzinie lingwistyki tekstu.
07	o.	ma przekonanie o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań w zakresie filologii w środowisku społecznym; jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; wykazuje aktywność, podejmuje trud i odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych.
	no.	Nie ma przekonania o sensie, wartości i potrzebie podejmowania działań w zakresie filologii w środowisku społecznym; nie jest gotowy do podejmowania wyzwań zawodowych; nie wykazuje aktywności, nie odznacza się wytrwałością w realizacji indywidualnych i zespołowych działań profesjonalnych.
28. Uwagi:		

Zatwierdzono:

.....
(data i podpis prowadzącego)

.....
(data i podpis)